

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า

ฉบับวันจันทร์ที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ.2560

คอลัมน์เกษตรบูรณาการ : ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะจริงหรือ

ตามติดสถานการณ์น้ำต่อเนื่องปีนี้ พ.ศ. 2560 ต้องบอกว่า มีการถกเถียงกัน เยอะ เทียบเท่ากับปี 2554 ที่มีน้ำท่วมหนัก ทั่วทุ่งอยุธยา ลามเข้ามาถึงกรุงเทพฯ เล่นเอาคนกรุง ต้องแจวเรือกันเป็นเดือนในหลายเขต ซึ่งวันนี้ยังมีการถกเถียงกันว่า ปีนี้กับปี 2554 ปีไหนหนักหนาสาหัสและเดือดร้อนมากกว่ากัน แต่ที่แน่ๆ ปีนี้ ว่ากันว่า กระทรวงเกษตรฯ เขาได้มีการเตรียมพร้อมรับมือกับปัญหาน้ำทั้งระบบ โดยว่ากันว่า ท่านรัฐมนตรีเกษตรฯ “พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ” สั่งให้ดำเนินการวางแผนทางการแก้ปัญหาเรื่องน้ำทั้งระบบ กรมชลประทาน เขารับลูก จัดตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ” บูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานช่วยป้องกันน้ำท่วม ภัยแล้ง ซึ่งทั้งหมดได้มีการเปิดตัวอย่างเป็นทางการไปช่วงกลางเดือนกันยายน 2560 ที่ผ่านมา ซึ่งศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะที่ภาษาฝรั่ง คือ Smart Water Operation Center หรือ SWOC ถือเป็นศูนย์บัญชาการบริหารจัดการน้ำของกรมชลประทานอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงข้อมูลน้ำจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย ทั้งช่วงวิกฤติน้ำท่วมและภัยแล้ง ให้สามารถวางแผนร่วมกันติดตามแก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว อีกทั้งยังช่วยให้เกษตรกรวางแผนทำการเกษตรกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์น้ำ โดยมีระบบฐานข้อมูลกลางและระบบวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อช่วยตัดสินใจอย่างเป็นระบบ ซึ่งนั่นรวมถึงการวางระบบการรับมือ ปัญหาการบริหารจัดการน้ำทั่วประเทศ งานนี้ดีแค่ไหน มาไล่เรียงกันปีนี้ถือว่า น้ำค่อนข้างเป็นปัญหาหลัก โดยมีปัญหาน้ำท่วมแทบทุกภาคของประเทศไทย ไล่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สกลนคร นครพนม ลำสุด ขอนแก่น ยังมีปัญหาน้ำท่วม ที่ยังต้องแก้ปัญหา และลำสุด ไล่ลงไปถึงใต้ ที่ยังต้องรับมือต่อเนื่อง เพราะปีนี้ปัญหาน้ำหากพูดความจริง หนักกว่าปี 2554 เยอะ เพราะมีปัญหาน้ำท่วมทั่วประเทศ แต่ที่ร้ายแรงไปกว่านั้นคือ คือพื้นที่อ่างทุ่งเจ้าพระยา บางพื้นที่ กรมชลประทานบอกว่าขอเป็นพื้นที่รับน้ำ โดยเฉพาะเสนา -บางบาล วันนี้ยังจมอยู่ในน้ำมานานหลายเดือน อย่างน้อย 5 เดือน ส่วนที่มันน้ำเศร้ายิ่งกว่านั้น คือ ตั้งแต่มีการตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ” ของกรมชลประทาน ชาวบ้านที่เขาเดือดร้อนเขาทำให้ท่านรัฐมนตรี ที่บอกว่ามีแนวทางแก้ปัญหาภาคการเกษตรบนกระดาษ A4 มาดูกันว่า มันลำบากและมีปัญหาหนักหรือน้อยกว่า ปี 2554 ไหนเอากันชัดๆ ชาวบ้านบอกระดับน้ำ ปี 2560 ต่ำกว่า แนวน้ำท่วมเดิมแค่ 30 เซนติเมตรเท่านั้น แต่ที่มันมากกว่านั้น คือ ปี 2554 ท่วมหนักแค่เดือนตุลาคม เดือนเดียว แล้วจบไป แต่วันนี้มีท่วมเป็นระลอกๆ การบริหารจัดการของกรมชลประทาน คิดเองว่าเดือดร้อนขนาดไหน

มาวันนี้ขอทิ้งท้ายให้คิดกันให้มาก ว่าทำไม เมื่อมีข่าวการปรับกรมฯ มันถึงมีกระแสข่าวว่าอาจจะมีการปรับเปลี่ยนในส่วนรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรฯ ด้วยทุกครั้ง ก็เพราะแก้ปัญหาแบบบ้านๆไม่เป็นหรือเปล่า ทุกอย่างต้องอัจฉริยะ ที่ชาวบ้านเขาเข้าไม่ถึงจนต้องจม อยู่ในน้ำมาหลายเดือน ยังไงลองคิดง่ายๆ ลองดูนะขอรับ เพื่อจะรู้ว่าชาวบ้านเขาคิดอย่างไร ลองคิดแบบพอเพียง แล้วท่านอาจจะรู้ว่า เพียงพอหรือยังที่นั่น แก้อัศจรรย์นี้

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

ฉบับวันจันทร์ที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ.2560

รื้อ พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช จัดสมดุลผลประโยชน์-สิทธิเกษตรกร

ประเด็นสุดร้อนที่กำลังทำเอาภาคเกษตรของไทยระส่ำ แต่ดูเหมือนจะถูก “จำกัด” วิพากษ์กันในวงแคบแทบจะไม่เป็นที่รับรู้ของสังคม กับเรื่องที่ “กรมวิชาการเกษตร” ปิดฝุ่น “ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ...” ที่จะนำมาใช้แทน “พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542” ด้วยเหตุผลกฎหมายเดิมมีข้อขัดขัดทั้งในด้านการบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการปฏิบัติงาน รวมถึงไม่สามารถให้ความคุ้มครองนักปรับปรุงพันธุ์พืชได้อย่างเพียงพอ แต่เมื่อกรมวิชาการเกษตรเผยแพร่ร่างกฎหมายใหม่เพื่อเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ ได้ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวาง เครือข่ายภาคประชาชนโดยเฉพาะ มูลนิธิชีววิถี (ไบโอไทย) รวมถึงนักวิชาการที่มีส่วนร่วมยกร่างกฎหมายตั้งแต่ต้นได้ออกโรงแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างกว้างขวาง

มีการจุดพลุถึงขั้นระบุว่าร่างกฎหมายใหม่ที่กำลังจะออกมา “ปิดกั้น” ไม่ให้เกษตรกรรายย่อยจัดเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกเอง ต้องถูก “มัดมือชก” ฟังพยานายทุนผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ไปตลอดศก ทั้งยังไม่ส่งเสริมให้ชุมชนได้ใช้ประโยชน์พันธุ์พืชของชุมชน เป็นอุปสรรคต่อการวิจัยและพัฒนาที่ใช้พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า ถึงขั้นมีการกล่าวหาว่า “เอื้อประโยชน์” ให้นายทุนผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชไปเสียก็มี ทำให้กรมวิชาการเกษตรจำเป็นต้องขยายเวลาเปิดรับฟังความเห็นออกไปจากกำหนดเดิมสิ้นสุดวันที่ 20 ต.ค. ไปเป็นวันที่ 20 พ.ย.2560 เพื่อความกระจ่างในเรื่องดังกล่าว “ทีมเศรษฐกิจ” จึงขอประมวลความเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อ “ร่าง พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ....” ที่กำลังคุกรุ่นอยู่ในเวลานี้ ดังนี้ :

คลี่ร่าง พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

“ร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) คุ้มครองพันธุ์พืช” ฉบับใหม่ที่ “กรมวิชาการเกษตร” ปรับปรุงแก้ไขจากกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืชปี 2542 ซึ่งกำลังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่เวลานี้ มีการแก้ไขเพียง 9-10 มาตรา โดยยังคงเป็นไปตามครรลองของ พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืชเดิม โดยร่าง พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ ได้เพิ่มสิทธิให้แก่เกษตรกรผู้ค้าและผู้ปลูก มีทางเลือกมากขึ้นในการเลือกชนิดพืชและพันธุ์พืชใหม่ๆที่เหมาะสมตามความต้องการของเกษตรกร รวมทั้งลดโอกาสโดนหลอกขายเมล็ดพันธุ์ปลอมเนื่องจากต้องมีการขึ้นทะเบียนพันธุ์ใหม่ทุกชนิดกับกรมวิชาการเกษตร ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ นอกจากนี้ เกษตรกรยังสามารถใช้พันธุ์พืชพื้นเมืองและเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกได้เองตามปกติ ส่วนพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการจดทะเบียนคุ้มครอง เกษตรกรยังสามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้เพาะปลูกในพื้นที่ของตนเองได้อีกด้วย

ขณะที่นักปรับปรุงพันธุ์พืชไทยตาม พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืชเดิม ไม่ได้รับการคุ้มครองเท่าที่ควร ทำให้ไม่ค่อยมีการลงทุนปรับปรุงพันธุ์ใหม่ๆ แต่ พ.ร.บ.ฉบับใหม่จะทำให้นักปรับปรุงพันธุ์พืชไทยมีแรงจูงใจในการลงทุนวิจัยปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ๆอย่างต่อเนื่องเพราะได้รับความคุ้มครองในฐานะผู้คิดค้นพันธุ์

โดยการคุ้มครองนี้รวมไปถึง “ผลิต” และ “ผลิตภัณฑ์” ที่ออกมาด้วย อีกทั้ง พ.ร.บ.ฉบับใหม่ยังขยายความคุ้มครองพันธุ์ไปจนถึง 25 ปี ซึ่งเป็นผลดีต่อนักปรับปรุงพันธุ์ ทำให้ในอนาคตจะมีการลงทุนด้านเมล็ดพันธุ์พืชมากขึ้น มีการขยายการลงทุนด้านการวิจัยพัฒนาปรับปรุงพันธุ์และการผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อใช้ในประเทศและส่งออก

นอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินการตาม พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืชใหม่รวดเร็วขึ้น จึงมีการเปลี่ยนที่มาของผู้ทรงคุณวุฒิจากการคัดเลือกเป็นการคัดสรรผู้แทนที่เหมาะสมขึ้นมาปฏิบัติหน้าที่แทน ปิดช่องโหว่ พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืชเก่าที่ต้องรอการคัดเลือกจากหน่วยงานแต่ละฝ่ายเป็นเวลานาน ทำให้กระบวนการบังคับใช้กฎหมายตาม พ.ร.บ.ล่าช้าลง

ดังนั้น สรุปได้ว่า พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ที่จะมีผลบังคับใช้ เกษตรกรสามารถเก็บพันธุ์พืชไว้เพาะปลูกได้ตามเดิมโดยใช้เพาะปลูกเพื่อการบริโภคอย่างไม่จำกัดจำนวน ส่วนการต่อยอดพันธุ์เพื่อนำผลผลิตมาทำการค้าต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของสิทธิเดิมก่อน เนื่องจากกฎหมายใหม่ให้สิทธิแก่ผู้ผลิตพันธุ์พืชเป็นผู้ตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว

เปิดความเห็นต่าง “ไบโอไทย”

อย่างไรก็ตาม ในมุมมองความเห็นต่างของ “มูลนิธิชีววิถี (BioThai)” เครือข่ายของกลุ่มบุคคลที่ทำงานเกี่ยวกับประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นในไทย ที่ได้เผยแพร่งานวิจัยเรื่อง “ผลกระทบและข้อเสนอแนะต่อการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ UPOV1991 และการแก้ พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542” ของ รศ.ดร.สุรวิช วรรณไกรโรจน์ อาจารย์คณะเกษตร ม.เกษตรศาสตร์ 1 ในผู้ร่วมร่าง พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542 ระบุว่า การแก้ไข พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542 ตามแนวทาง UPOV1991 นั้นจะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรและทำให้ประเทศไทยเสียสิทธิต่าง ๆ 5 เรื่องด้วยกัน ได้แก่

1. ประเทศไทยต้องสูญเสียอิสระบางส่วนในการตัดสินใจให้ความคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ เนื่องจากอนุสัญญาได้กำหนดห้ามการตัดสินใจในบางประเด็น

2. วิสาหกิจต่างชาติซึ่งมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีและทุนสูงจะเข้ามายึดครองตลาดส่วนขยายพันธุ์ (เมล็ดพันธุ์และกิ่งพันธุ์) ของประเทศไทย ผ่านการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ของทั้งพืชเศรษฐกิจและพืชที่นักปรับปรุงพันธุ์ชาวไทยยังไม่ได้ปรับปรุงพันธุ์มากยิ่งขึ้น

3. ประเทศไทยต้องสูญเสียความมั่นคงทางอาหารและการเกษตร เนื่องจากการพึ่งพาพันธุ์พืชใหม่จากต่างประเทศมากยิ่งขึ้น

4. เกษตรกรต้องมีภาระต้นทุนส่วนขยายพันธุ์ที่ใช้ในการเพาะปลูกมากขึ้น เนื่องจากอายุการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ยาวนานและระบบตลาดส่วนขยายพันธุ์ของไทยไม่ได้เป็นระบบตลาดแข่งขันเสรีอย่างแท้จริง และ

5. ประเทศไทยจะต้องสูญเสียประสิทธิภาพการดูแลจัดการทรัพยากรชีวภาพลง

เช่นเดียวกับ นิตศัน เจริญธรรมรักษา ผู้จำหน่ายรวบรวมเมล็ดพันธุ์ข้าว ระบุว่าปัญหาที่จะเกิดตามมาหากมีการใช้ พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ก็คือ การที่เมล็ดพันธุ์จากเอกชนจะเข้ามาในตลาดมากขึ้น เนื่องจากเดิมหากเอกชนต้องการขึ้นทะเบียนเมล็ดพันธุ์ที่พัฒนาจะต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการรับรองพันธุ์พืช ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญจากกรมการข้าว และกรมวิชาการเกษตรเป็นผู้ให้ความ

เห็นชอบ แต่ใน พ.ร.บ. คุ้มครองพันธุ์พืชใหม่เปิดโอกาสให้นักปรับปรุงพันธุ์สามารถขึ้นทะเบียนที่กรมวิชาการเกษตรได้เลย

เกษตรกรเก็บพันธุ์พืชไว้ปลูกได้

นายอุทัย นพคุณวงศ์ รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตรได้ย้อนรอยที่มาของ “ร่าง พ.ร.บ. คุ้มครองพันธุ์พืชฉบับใหม่” นี้ว่าไม่ได้เกิดขึ้นกะทันหัน แต่มีการปรับปรุงมาตั้งแต่ปี 2554 แล้ว เมื่อรัฐบาลของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้ามาในปี 2557 ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อทำการปิดฝุ่นและยกร่างกฎหมายฉบับนี้ขึ้นมาพิจารณาอีกครั้ง ส่วนความกังวลของเครือข่ายภาคประชาชนที่ว่าเกษตรกรจะไม่สามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองได้ และการขยายคุ้มครองพันธุ์พืชให้แก่ผู้จดสิทธิบัตรอาจทำให้เกษตรกรที่นำเมล็ดพันธุ์ไปเพาะพันธุ์ต่อเข้าข่ายผิดกฎหมาย มีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี ปรับถึง 400,000 บาทนั้น รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตรยืนยันว่าเป็นความเข้าใจคลาดเคลื่อน

“เกษตรกรที่มีเมล็ดพันธุ์สามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้เพาะปลูกในฤดูถัดไปได้โดยไม่มีโทษใดๆ แต่ต้องปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น ไม่ใช่เพื่อการค้า และไม่เพาะปลูกมากเกินไปจนกระทบสิทธิเจ้าของเดิม”

ส่วนข้อกังวลที่ว่าหากเกสรของพันธุ์ลอยไปผสมกันจนเกิด “พันธุ์ใหม่” ขึ้นมา เกษตรกรอาจได้รับโทษนั้น เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ยาก เพราะการเกิดพันธุ์ใหม่ต้องมีการผสมกันหลายครั้ง ต้องเกิดจากความตั้งใจ อย่างไรก็ตาม หากเกิดกรณีเช่นนี้ขึ้นจริง “สิทธิพันธุ์พืชใหม่จะตกเป็นของเจ้าของพื้นที่”

สำหรับการจำกัดสิทธิพันธุ์พืช กรณีเกษตรกรซื้อพันธุ์ข้าวมาปลูก หรือจัดเก็บไว้ทำพันธุ์นั้น ใน พ.ร.บ. คุ้มครองพันธุ์พืชเดิมกำหนดให้เกษตรกรสามารถเพาะพันธุ์พืชที่ได้ถึง 3 เท่าของจำนวนพื้นที่ที่ตนเองมี แต่ในร่าง พ.ร.บ. คุ้มครองพันธุ์พืชใหม่กำหนดให้ผู้ที่ต้องการใช้พันธุ์พืชเพาะปลูกเพิ่มเติมต้องมาขออนุญาตจาก รมว. เกษตรและสหกรณ์ ซึ่งบางคนเห็นว่าเป็นการจำกัดสิทธิในการเข้าถึงเมล็ดพันธุ์มากเกินไป

ประเด็นดังกล่าว รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตรกล่าวว่า การมีกฎหมายนี้เพื่อคุ้มครองสิทธิของเจ้าของที่จดทะเบียนพันธุ์กับกรมวิชาการเกษตรให้ได้รับความคุ้มครองจากการถูกผู้อื่นลอบนำพันธุ์ไปปรับปรุง ซึ่งขณะนี้พืชที่มีการขึ้นทะเบียนกว่า 455 ทะเบียน แบ่งเป็นจดทะเบียนโดยเอกชน 310 ทะเบียน หรือ 68% ของทะเบียนทั้งหมด หน่วยงานรัฐ 68 ทะเบียน หรือ 15% และเกษตรกร 68 ทะเบียน หรือ 11% และสถาบันการศึกษา 29 ทะเบียน หรือ 6% ของทะเบียนทั้งหมด ส่วนมากเป็นพืชผักที่คนไทยคุ้นเคยกันดี อาทิ แตงโม แตงกวา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

ขยายคุ้มครองพันธุ์พืช 25 ปี

อีกประเด็นของข้อกังวลก็คือ ขอบเขตสิทธิคุ้มครองพันธุ์พืชตาม พ.ร.บ. พันธุ์พืชใหม่ที่มีการขยายการคุ้มครองพันธุ์พืชจาก 12-17 ปี เป็น 20-25 ปี และจากส่วนขยายพันธุ์ไปถึงผลผลิตและผลิตภัณฑ์นั้น มีขึ้นเพื่อป้องกันเจตนาที่จะใช้ประโยชน์จากส่วนขยายพันธุ์ที่ได้มาอย่างไม่ถูกต้อง โดยขยายเวลาคุ้มครองตามกลุ่มพืช จากเดิมพันธุ์พืชล้มลุก คุ้มครอง 12 ปี เปลี่ยนเป็น 20 ปี และไม่ยืนต้น จาก 17 ปี เป็น 25 ปี และพืชให้เนื้อไม้จาก 27 ปี เป็น 25 ปี

“ที่ผ่านมาระยะเวลาเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาพันธุ์ เพราะกว่าจะได้พันธุ์ที่ดีมีศักยภาพออกสู่ตลาด ต้องใช้เวลา อาทิ พืชผัก นำไปปลูกพ่อแม่ ในแปลงมาคัดเลือก มาเป็นรุ่นๆ ทดสอบการคงพันธุ์ใช้เวลานานพอสมควร โดยจะให้โอกาสนักปรับปรุงพันธุ์ให้มีสิทธิในพันธุ์มากขึ้น เช่น ไม้ผล มะม่วง ลำไย ขนุน ใช้เวลา 3-5 ปี กว่าจะได้ลูก ปีหนึ่งติดลูกหนเดียว จึงใช้เหตุผลนี้มาขยายเวลา”

สุดท้ายคือ การเปลี่ยนที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จากการคัดเลือกเป็นการคัดสรรผู้ที่สมควรเข้ามารับตำแหน่งแทน ทั้งหมดนี้เพื่อให้กระบวนการดำเนินงานรวดเร็วมากขึ้น โดย พ.ร.บ.ใหม่จะคงจำนวนของตัวแทนของเกษตรกรและผู้ทรงคุณวุฒิเดิมจำนวน 12 คนไว้ ซึ่งในจำนวนดังกล่าวต้องมีตัวแทนเกษตรกรอย่างน้อย 6 คน

ขณะที่นางจวงจันทร์ ดวงพัตรา นายกสมาคมเมล็ดพันธุ์แห่งประเทศไทย มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกับกรมวิชาการเกษตรว่า ร่าง พ.ร.บ.ใหม่ที่ออกมานี้ มีการแก้ไขข้อกำหนดหลายอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร รวมทั้งช่วยให้เศรษฐกิจของไทยโดยเฉพาะด้านการเกษตรดีขึ้น เนื่องจากบริษัทผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ต่างๆ โดยเฉพาะนักปรับปรุงพันธุ์พืชจะได้รับการคุ้มครองเมล็ดพันธุ์ที่ตนได้พัฒนา ซึ่งป้องกันการถูกปลอมแปลงได้ ทำให้บริษัทต่างๆมีการลงทุนมากขึ้น

“เกษตรกรคนใดที่ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ซื้อจากรัฐบาลก็สามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้เพาะปลูกได้อยู่แล้ว เพราะถือเป็นเมล็ดพันธุ์สาธารณะ ส่วนประเด็นที่กลัวว่า ราคาเมล็ดพันธุ์อาจแพงขึ้นนั้น ปัจจุบัน ราคาต้นทุนเมล็ดพันธุ์ในการทำเกษตรยังน้อยกว่าค่าปุ๋ยและค่าเครื่องมือในการทำเกษตรอื่น ๆ อีกมาก”

อย่างไรก็ตาม สำหรับ “ทีมเศรษฐกิจ” ประเด็นที่ดูทุกฝ่ายจะยังไม่มีการพูดถึงก็คือ ในส่วนของกรมวิชาการเกษตร และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ทั้งหลายนั้น ดูจะยังไม่มีการพูดถึงกันเท่าใดนัก

รัฐบาลและกระทรวงเกษตรฯดูจะมุ่งมั่นต่อการยกร่างกฎหมายที่มุ่งจะคุ้มครองการผลิต วิจัยและต่อยอดเมล็ดพันธุ์ของเกษตรกร ผู้ผลิตในภาคเอกชนหรือสถาบันวิชาการเป็นหลัก แทบไม่มีการพูดถึงบทบาทของภาครัฐต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านเมล็ดพันธุ์สาธารณะที่ว่ากันว่าในช่วงที่ผ่านมาได้ทำหน้าที่อย่างดีพอหรือยัง

จะต้องให้เกษตรกร “ยืนอยู่บนเส้นด้าย” ผากอนาคตไว้กับการวิจัยและพัฒนาพันธุ์จากผู้ผลิตและวิจัยในภาคเอกชนเป็นหลักกระนั้นหรือ อย่าลืมว่าเกษตรกรและภาคเกษตรนั้นคือ “กระดูกสันหลังของชาติ” ดังพระราชดำรัสในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่มีพระราชดำรัสถึงบทบาทความสำคัญของภาคเกษตรความว่า

“...เกษตรมีความสำคัญจริง ถ้าไม่มีการเกษตรก็เกือบจะพูดได้ว่าเราจะต้องตายกันหมด เพราะจะไปอาศัยอาหารวิทยาศาสตร์ก็รู้สึกว่ารำบากอยู่และกินไม่อิ่ม แต่ว่าทำไมคนถึงนึกว่าการเกษตรนี่เป็นสิ่งที่ต่ำต้อยที่ไม่สำคัญ ทั้งๆที่ความจริงเราต้องอาศัยการเกษตรเพื่อชีวิตของเรา ไม่ใช่เฉพาะสำหรับอาหารเท่านั้น สำหรับสิ่งอื่นทั้งหลายด้วย”

ทีมเศรษฐกิจ